

9 sönd. efter tref.

Predikan i Osby kyrka, 13 aug 2006

”Goda förvaltare”

Matt 25:14-30

Det blir nämligen som när en man skulle resa bort och kallade till sig sina tjänare och lät dem ta hand om hans egendom. **15**Den ene gav han fem talenter, den andre två, den tredje en, åt var och en efter hans förmåga. Sedan reste han därifrån. **16**Den som hade fått fem talenter gav sig genast i väg och gjorde affärer med dem så att han tjänade fem till. **17**Den som hade fått två talenter tjänade på samma sätt två till. **18**Men den som hade fått en talent gick och grävde en grop och gömde sin herres pengar. **19**Efter lång tid kom tjänarnas herre tillbaka och krävde redovisning av dem. **20**Den som hade fått fem talenter kom och lämnade fram fem till och sade: 'Herre, du gav mig fem talenter. Här är fem till som jag har tjänat.' **21**Hans herre sade: 'Bra, du är en god och trogen tjänare. Du har varit trogen i det lilla, jag skall anförtro dig mycket. Gå in till glädjen hos din herre.' **22**Den som hade fått två talenter kom fram och sade: 'Herre, du gav mig två talenter. Här är två till som jag har tjänat.' **23**Hans herre sade: 'Bra, du är en god och trogen tjänare. Du har varit trogen i det lilla, jag skall anförtro dig mycket. Gå in till glädjen hos din herre.' **24**Den som hade fått en enda talent steg också fram. 'Herre', sade han, 'jag visste att du är en hård man, som skördar där du inte har sått och samlar in där du inte har strött ut. **25**Jag var rädd och gick och gömde din talent i jorden. Här har du vad som är ditt.' **26**Hans herre svarade honom: 'Du är en slö och dålig tjänare, du visste att jag skördar där jag inte har sått och samlar in där jag inte har strött ut. **27**Då skulle du ha lämnat mina pengar till banken, så att jag hade kunnat få igen dem med ränta när jag kom. **28**Ta nu ifrån honom talenten och ge den åt mannen med de tio talenterna. **29**Var och en som har, han skall få, och det i överflöd, men den som inte har, från honom skall tas också det han har. **30**Kasta ut den oduglige tjänaren i mörkret där ute.' Där skall man gråta och skära tänder.

Vad är en förvaltare? Ja, förvaltaren är för det första inte ägaren. En förvaltare är utsedd av ägaren för att ta hand om hans egendom. Förvaltaren är en person som äger stort förtroende hos ägaren. Han hyser förtroende både för hans förmåga, hans kompetens men också för hans ärlighet, att han aldrig skulle försnilla något av egendomen. För det är ju en stor sak att överlåta sin egendom i någon annans händer. Det gör man inte till vem som helst.

Att förvalta handlar inte bara om att bevara, såsom den tredje tjänaren här hade fått för sig. Det syftar på något mer än att bara bevara egendomen intakt. Att förvalta något innebär ju också att man vill förädla och föröka detta.

Nu är du en förvaltare! Det finns någon som har så mycket förtroende för dig att han har överlåtit en del av hans egendom i dina händer. Det är naturligtvis Gud som har gett uppdraget åt varje människa att vara en förvaltare.

Vad vi ska förvalta kan variera från individ till individ. Alla kan inte arbeta som med samma sak. Det finns olika uppgifter och Gud har också gett oss olika gåvor och gett oss olika intressen för att vi ska kunna komplettera varandra.

När det gäller liknelsen om talenterna i evangeliet så kan vi ju börja med att konstatera att de tre tjänarna får väldigt olika mycket att förvalta. Var och en får efter hans förmåga.

Varför får vissa mer än andra? Ja, varför är vissa mer begåvade än andra, varför har vissa mer pengar än andra, varför är det så orättvist?

Men börjar man tänka så glömmer man att allt man har bara är till låns. Ingenting som vi har är vårt i egentlig mening. Allt är Guds som han har anförtrott oss för att vi ska förvalta det. När vi förvaltar något så gör vi det inte för att berika oss själva utan för att berika andra. Det Gud har gett oss, oavsett vad det kan handla om, om det är skog och jord eller musikalitet och andra begåvningar så är de inte bara till för oss själva utan också för att glädja andra.

Mannen som grävde ner sin talent, gjorde han det av avundsjuka för att de andra fått mer? Om han inte hade sett snett på dem hade han då kunnat glädjas åt sin enda talent? Avundsjuka uppkommer ju när man ser mer på vad andra har än vad man själv har.

De andra två tjänarna, de som fått fem och två talenter, de fick ju exakt samma belöning. Bägge fick höra att de varit trogna i det lilla och bägge fick gå in till glädjen hos sin Herre. Gud är alltså beredd att ge oss precis samma belöning oavsett hur mycket vi blivit anförtrodda. Det är inte mängden att förvalta som är avgörande utan *hur* vi förvaltar det.

Våra gåvor ska användas och omsättas, då växer dem. När det gäller Stockholmsbörsen så finns det risker med investeringar, man kan förlora allt man omsatt, men det gäller inte för våra personliga gåvor, de växer och utvecklas när de används. Det tror jag vi alla har erfarenhet av. Men när vi gräver ner vår talent så förkrymper vi oss själva och våra liv.

Det handlar om våra skapelsegivna gåvor, men framförallt om den största gåvan vi fått av alla: vår tro på Kristus som vår frälsare. Hur förvaltar vi den gåvan? Gräver vi ner den eller använder vi den? Vågar vi frimodigt omsätta den till vår medmänniskas glädje eller gömmer vi undan den av rädsla. Jag är rädd att många svenskar har grävt ner sin tro, den som man kanske hade som barn och konfirmand. Det fanns en ansats till något som aldrig blev praktiserat. Den spirande tron som man hade en gång gömdes undan och blev aldrig använd.

Men det är aldrig försent att gräva upp sin tro och börja använda den. Gud vill inte vara undangömd i en vrå i våra liv, han vill finnas med i allt vad vi gör. Så känner du igen dig i detta, så gräv upp din tro. Den finns kvar även om den är undangömd och blir den använd så kommer den också att börja växa.

Men när man läser liknelsen så verkar det ju faktiskt som att det en dag kan bli försent att gräva upp sin talent, sin tro på Kristus. Den tredje tjänaren grävde visserligen upp den men först efter det att hans Herre hade kommit tillbaka. Han blev inte inbjuden till glädjen hos sin Herre utan hänvisad till mörkret utanför.

Och man kan tycka att straffet för tjänaren är lite väl hårt. Han hade ju trots allt inte festat upp pengarna för egen del. Ändå blir han utslängd i mörkret.

Låt oss fundera på varför han grävde ner talenten. Det antyds att det var rädsla som drev honom. "Jag var rädd och gick och gömde din talent i jorden." Rädsla beror på bristande tillit. Han litade inte på sin Herre, han var rädd för honom. Och frågan är om det inte vara hans rädda hållning som i sig utestängde ljuset och gjorde att han därmed redan levde i mörkret. För honom fanns det inte någon Herres glädje att gå in i, för honom fanns ju bara en hård man som han var rädd för. Domen över honom blev bara en bekräftelse på den livshållning som han redan hade valt.

"Var och en som har, han skall få, och det i överflöd, men den som inte har, från honom skall tas också det han har." Den här avslutande versen får oss säkert att studsa till. Men den utgår från att ingen har något som han inte först har tagit emot. Ingen av de tre tjänarna hade något från början, allt det som de hade var det som de tog emot. Men problemet för den tredje tjänaren var att han egentligen inte ville ta emot det han fick. Han ville helst slippa den där talenten, så han grävde ner den. Hade han fått önska så hade han varit utan och därför blev det också i slutändan som han själv ville.

De två andra tog emot talenterna med glädje, väl medvetna om att det inte var deras egendom utan att de bara hade att förvalta detta. Och när deras Herre kom tillbaka så kunde de glada överrätta dubbelt så mycket som de hade fått. De gav tillbaka sin Herres egendom med ränta. De skulle kunna stämma in i bönen "av ditt ger vi åt dig".

Men givandet upphörde inte ens där. Deras Herre bjöd in dem till sin glädje, till sitt eget hem, erbjöd dem att sitta vid hans eget bord. Talenterna som de gav tillbaka till honom fick de igen med råge.

Idag inbjuds vi att gå fram till nattvardsbordet, att få en försmak av den glädje som väntar oss en dag. Vi bär fram bröd och vin, gåvor av jordens frukt som vi har förvaltat. Guds egna gåvor som vi ger tillbaka till honom. Och han tar emot dem och ger dem till oss, men med råge. Han låter brödet och vinet bli sin egen kropp och blod. När vi tar emot nattvarden

så är det Kristus själv vi tar emot, hans liv i våra liv. Redan nu så får vi en aning om vad det innebär att få höra: "Gå in till glädjen hos din Herre."